

CÎTEVA IPOTEZE PE TEMĂ ISTORICĂ

Nu-i de mirare că americanii aspiră la înfruntare în această materie. Nu oare în noul continent sînt vestitele echipe canadiene? Dar, ce este de făcut ca de vreo două decenii a apărut o altă pretendență la înfruntare: CHINA? Faptul s-a ivit cu prilejul evoluției unei formații cehoslovace de hochei în China, acum aproape douăzeci de ani. Jucătorii aceia le-a plăcut foarte mult chinezilor, care nu au oprit să precizeze că „ceva asemănător s-a jucat deja de pe timpul dinastiei Fu sau Li”. Așadar, hochei în China cu mai bine de un mileniu în urmă... Surprinzător, desigur. Dar, urmează ceva și mai surprinzător.

Nu de mult a apărut tratatul unui cunosător în ale olimpismului și vechii Elade, referitor la începuturile acestui joc în Grecia antică.

Așadar, o țară cu climat mediteranean — Grecia — își pune candidatura pentru primul în istoria hocheiului, în vreme ca Islanda tace. Este... suspect, nu?

Mai ales că se este mult mai aproape de gheață, frig și hochei decât... Grecia. La fel și Groenlanda este foarte... iacutură. Oare vikingii nu au jucat și ei cîndva, de mult, un joc asemănător cu cel de astăzi... după cum susține Erik Rudovous?

Și, atunci, care să fie adevărul?

Cert este că există mărturie că hocheiul a fost practicat — competițional — de acum aproape un veac, mai precis din anul 1879.

Că americanii sînt arhicunoscuți în materie de hochei, iar este cert, în ceea ce privește Canada, majoritatea cercetătorilor o acordă prioritate în disputa istorică. Dar și în Canada există o înverșunată rivalitate istorică între crășele Kingston și Halifax, fiecare susținînd

că este locul natal al sportului pe dreptunghi de gheață, mărginit de mantinele.

O „ceartă” pasionantă. Dar ce se poate spune despre soldații din forul Kings Bay, care, mărșăluind gheața de pe lac, s-au apucat să gînească cu tir-

nurile cutuța de vacă, prinzînd că au jucat — cîndva — hochei? O glumă, desigur.

Dar, cercetătorii nu se lasă după deducții fantaziste, glume sau presupuneri, ci caută izvoare serioase, și le-au găsit în Montreal...

O vechi gravură olandeză care atestă că ceva asemănător cu hocheiul bandy a existat în Țările de Jos, cu mulți ani în urmă.

Dumnicile unui nesportiv

BUŞLA

Vom avea și noi hocheiștii noștri, echipele locale și naționale de hochei. Și de ce nu le-am avea, o dată ce sportul acesta nu este unul de import, fiind o țară în care larma găsește cîteva luni pe ani aplece cu pojarle sticloase de gheață, înfrîmbe la toate jocurile de îndemnare și agilitate pe cel tîrziu?

Pot aduce personal mărturie, în ciuda nesportivității mele, că hocheiul are la noi vechi tradiții populare, chiar dacă s-a spus altfel și chiar dacă se juca cu obiecte primitive, ceea ce nu-i scadea însă interesul, nici pitorescul, ci dimpotrivă.

În tirgul Topilei, cu două școli primare și trei riuri imbinde, lingă stația de cale ferată, unde am copilărit, băieții mai răsarîți jucau hochei acum patruzeci și cinci-cincizeci de ani, spunîndu-i „bușla”. Nu cunosc etimologia cuvîntului, pe care, de altfel, nu l-am găsit în nici un dicționar sau glosar de regionalisme. Dacă nu evocam, deunăzi, anii de viață la vârste de început cu un fost coleg de abecedar, poate uitam și eu de bușla asta, care nu era altceva decît hocheiul de azi. Fiindcă, de cum dădea al doilea inghet, cel de după Anul Nou, peste valea tirgului, și Mureșul, serpuindu pe sub perlele de sălcii plîngătoare, își acoperea unda cînd lîină, cînd săltăreacă, cu o plătoasă solidă, se porneau copiii către riul încremenit, care cu sănușele, care cu patinele, care cu leturile de schi, care, în fine, cu bușla nădrăvană. Ea era, de fapt, o tăbăle de scîndură cam de mărimea unei palme de voinic, căzută de pe la joagărele primitive ce

tăiau buștenii în felii netede, înfrîmte cu, păcură dintre și-nel drumului de fier, ca să se vadă deslușit pe oglinda de gheață, alba ca floarea prunilor sălbatici, de prin măruntele livezi ale așezării de munte. Se formau îndată două tabere, una care apăra malul stîng, alta care apăra malul drept; cu niște bete lungi, provenite din aceeași sursă a joagărilor sau șterpelite din garul vreunei vecine rădăne, „discuții” erau manipulat, cu mare înțeleasă și dibăcie, de echipierii cu patine în picioare, în tocmă la la hochei. Nu mai tîmne da că tăbăla înfrîmte se chema bușla sau jocul purtă acest nume nostim. Tîmne doar strigătele vesele ale băieților care izbuteau să izbească tăbăla în malul apărut de tabăra adversă: asta se chema a băga golul în poartă! Le mai văd minile și buzele vinete de frig cuprinse de agitația victoriei, obținută într-o aprigă întrecere.

Nu era în tirgul acela, închis iarna între zărie de munte, nici cinematograful, nici vreun club sportiv, ca mărunții topilei de-acum o jumătate de veac să fi avut prilejul de a vedea sau de a învăța hochei. El li s-a jucat fiindcă așa făcuseră, în iernile de altădată, și copiii din generațiile care li precedaseră.

Iată o informație, care poate să îste niște cercetări mai sistematice asupra antecedentelor folclorico-etnografice ale hocheiului în țara noastră și să confere pasiunii pentru acest sport un colorit de autenticitate.

George SBARCEA

MICROSTATISTICĂ LA MANTINELĂ

● Hocheiștii români au fost prezenți, pentru prima oară la campionatul lumii la ediția a IV-a, cea de la Krynica din 1931, cînd s-au clasat pe ultimul loc, 10. De atunci, participarea lor a fost concretizată în următoarele locuri: 1933 (Praga) locul IX din 12 echipe, 1934 (Milano) locul X din 12, 1935 (Davos) locul XII din 15, 1937 (Londra) locul IX din 11, 1938 (Praga) locul XIV din 14, 1947 (Praga) locul VII din 8, după care echipa României a evoluat în grupele C și B. În 1959 (Pisen) a câștigat criteriul european, reeditînd succesul și în cadrul grupei C în 1961 (Lausanne-Geneva). Apoi, repre-

zentativa țării a jucat numai în grupa B: 1963 (Stockholm) locul III, 1964 (J.O. de la Innsbruck) locul IV, 1966 (Zagreb) locul II, 1967 (Viena) locul II, 1968 (J.O. de la Grenoble) locul IV și 1969 (Ljubljana) locul VI.

● Cel mai frumos succes de pînd acum a fost cel înregistrat în 1967 la Viena, cînd echipa României s-a clasat a II-a, la egalitate de puncte cu Polonia, câștigătoare a grupei, fără să fi cunoscut înfrîngerea.

● La Praga în 1947 a evoluat pentru ultima oară în echipa națională la C.M. și Eduard Pană, tatăl actualului jucător al reprezentativei noastre... Eduard Pană!

● Pentru prima oară în istoria acestei competiții, la întreceri iau parte formații din trei continente: America, Asia și Europa.

LOTO—PRONOSPORT

CELE MAI ATRACTIVE MECIURI ALE CAMPIONATULUI MONDIAL DE HOCHET, GRUPE B, ÎN PROGRAMUL CONCURSULUI PRONOSPORT

Iubitorilor de sport din țara noastră le este rezervat un nou și interesant concurs Pronosport, alcătuit din meciuri ale grupei B din campionatul mondial găzduit de țara noastră între 24 februarie și 5 martie a.c.

În programul concursului suplimentar Pronosport, pe care îl publicăm în continuare, apar cele mai atractive întîlniri ale campionatului, ceea ce promite o participare numeroasă și premii de valoare. Programul concursului suplimentar Pronosport C.M. hochei este următorul:

I. România — Iugoslavia; II. Japonia — R. F. a Germaniei; III. Elveția — Norvegia; IV. S.U.A. — Iugoslavia; V. R. F. a Germaniei — Elveția; VI. România — Japonia; VII. R. F. a Germaniei — S.U.A.; VIII. Norvegia — Iugoslavia; IX. România — Elveția; X. Elveția — Iugoslavia; XI. România — S.U.A.; XII. Iugoslavia — Japonia; XIII. România — R. F. a Germaniei.

● Tragera concursului excepțional Pronosport de astăzi 22 februarie a.c. va avea loc la București în sala Clubului Finanțe-Bănci, din str. Doamnei nr. 2, cu începerea de la ora 18.45. Tragera va fi radiodifuzată, după care va urma un film artistic. Intrarea liberă.

TRICOLORII — GATA DE START!

Dozăzeci și trei de hocheiști români trăiesc cu emoție a propiere evenimentului sportiv nr. 1 pe care țara noastră îl găzduiește în acest an, întrecerile esalonului secund al hocheiului mondial. Între acestea se află cîteva sportivi experimentați (Varga, Calamar, frații Szabo) care au participat, începînd din 1961, la toate campionatele mondiale la care a fost prezentă echipa României și la două „Olimpiade albe” (Innsbruck și Grenoble), alți cîteva hocheiști care n-au lipsit din formația care a evoluat la ultimele ediții ale C.M. și o serie de tineri aflați acum la primul lor campionat al lumii.

Între ei echipa definitivă urmează să fie stabilită abia în cursul zilei de mîine, la sedința tehnică de validare, care precede în mod obișnuit o astfel de competiție, iată în întregime lotul tricolorilor:

PORTARI: Constantin Dumitru (Dinamo) — născut la 23.1.1946; 64 kg; 172 cm; funcționar; căsătorit (1 copil); de 3 ori prezent la C.M. și o dată la J.O.; Anton Crișan (Steaua) — 11.1.1942; 74,5 kg; 180 cm; funcționar, necăsătorit; de 3 ori la C.M.; Iordan Dumitru (Dinamo) — 30.3.1949; 74 kg; 176 cm; funcționar; necăsătorit; debutant.

FUNDAȘI: Dezideriu Varga (Steaua) — căpitanul echipei; 14.5.1939; 60 kg; 179 cm;

funcționar; căsătorit; de 5 ori la C.M. și 2 ori la J.O.; Ion Ionfiș (Steaua) — 9.1.1951; 77,5 kg; 177 cm; funcționar; necăsătorit; o dată la C.M.; Zoltan Făgăraș (Dinamo) — 11.1.1942; 81 kg; 185 cm; profesor de educație fizică; căsătorit (1 copil); 3 ori la C.M. și o dată la J.O.; Floarea Sgîncă (Dinamo) — 17.5.1949; 77 kg; 177 cm; funcționar; căsătorit; o dată la C.M.; Razvan Scheau (I.P.G.G.) — 17.10.1944; 80 kg; 185 cm; medic stomatolog; căsătorit; o dată la J.O.; Petre Sgîncă (Steaua) — 16.10.1946; 76 kg; 180 cm; sofer; necăsătorit; debutant.

INĂNTĂSI: Iuliu Szabo (Avîntul Miercurea Ciuc) — 1.12.1940; 70 kg; 164 cm; erol; căsătorit; de 5 ori la C.M. și de 2 ori la J.O.; Alexandru Calamar (Steaua) — 20.6.1941; 72 kg; 175 cm; profesor de educație fizică; căsătorit (1 copil); de 5 ori la C.M. și de 2 ori la J.O.; Geza Szabo (Steaua) — 1.12.1940; 83 kg; 164 cm; funcționar; căsătorit (1 copil); de 5 ori la C.M. și de 2 ori la J.O.; Eduard Pană (Dinamo) — 28.5.1944; 76 kg; 171 cm; student; căsătorit; de 3 ori la C.M. și o dată la J.O.; Iulian Florescu (Dinamo) — 23.10.1943; 70 kg; 178 cm; profesor de educație fizică; căsătorit; de 3 ori la C.M. și o dată la J.O.; Ion Basa (Avîntul M. Ciuc) —

Este vorba de un tânăr, William F. Robertson, care a studiat la Universitatea Mc Gill din Montreal. În anul 1979, el a plecat în vacanță în „bușla și bătrîna Anglie”. Era, de atunci, la noi locuitorii ai Canadei, o adevărată modă să-și trîmte copiii să cunoască patria părinților. De reținut că Robertson era sportiv.

În Anglia ar fi văzut, pentru prima oară, un joc de hochei pe lărbă. Jocul l-a atras. S-a apucat să-l învețe regulile și cînd s-a întors la Montreal a căutat posibilitatea de aplicare a acestui joc pe gheață.

Astfel, vizita întîmplătoare a tînrului canadian în Europa a dus la descoperirea jocului care, în cîteva ani, a cuprins toată partea de nord a continentului. Robertson, împreună cu prietenii săi R. F. Smith — același Smith care a fondat în anul 1880, la Montreal, Hockey Amateur Association — a conceput regulile jocului și chiar în iarna lui 1879 a organizat primul meci. Echipile trebuiau să aibă cîte 9 jucători, dar se juca, totuși, de ambele părți în cîte 15, cu înțelegerea că nimeni nevoind să renunțe la joc.

Pucul era picăuță de lemn, cu patru laturi. Porțile erau marcate de două bare, înalte de 1 metru, bîrna transversală nu exista. Nu era voie să se facă înțocuri. Dacă totuși un jucător era nevoit să părăsească terenul (lovitură sau ruperea patinei, de pildă), atunci ieșea și un jucător advers.

Din păcate, rezultatul acestui prim meci nu s-a păstrat. Jocul s-a lansat, totuși, iar în același sezon, Universitatea Mc Gill a întreprins un turneu de hochei cu studenții săi.

Un an mai tîrziu s-a micșorat numărul jucătorilor la 7 și abia în 1910, hocheiștii profesioniști au definitivat numărul jucătorilor la 6.

Dar, am intrat în perimetrul specialiștilor și nu aceasta era intenția noastră în prezenta lapidată istorie a unui discipline sportive care astăzi cunoaște o amploare crescîndă. O disciplină născută de fapt — în Europa, „prelucrită” sau dacă vreți transpusă pe gheață, în America și apoi exportată în vechiul continent.

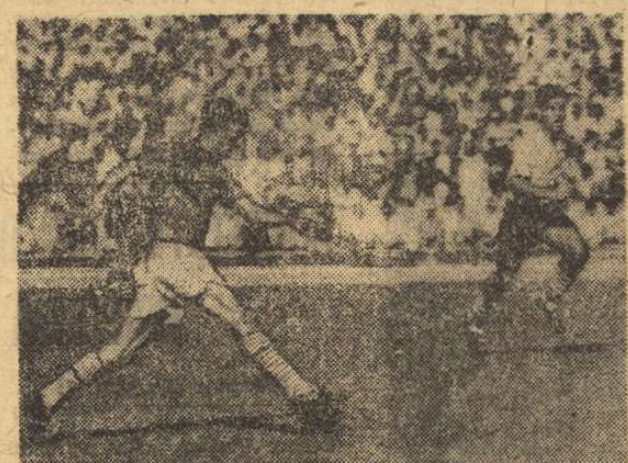
Emil IENCEC

Titus OZON: «SÎNT GOLGETERUL ROMÂNIEI»

● Noroc de pasiunea unor scriitori... ● După suspendare — la Rapid ● De ce s-a enervat Top Voinescu? ● Cînd tot Giuleștiul era să moară de inimă rea! ● În spatele cuplului Ionescu — Dumitriu

Am fost jucător într-o perioadă cînd presa sportivă era cenșurată, plată, rezumîndu-se la informații și comentarii insipide. Activitatea noastră, a fotbalistilor de atunci, nu era reflectată inteligent, nuanțat, atractiv în ziare. Presa nu mîrea apăsător publicului pentru fotbal și dragostea lui pentru sportul fotbalistic, iar pe noi nu ne ajuta să ne clarificăm personalitatea. De aceea, numai din ultimii ani al activității am oprit o serie de articole pe care le voi reaminti cu mare plăcere, la bătrînețe. Noroc de pasiunea unor scriitori care s-au apăsător acum vreo 6-7 ani să scrie despre fotbal: Eugen Barbu (cel care n-a botezat Năsel), Fănuș Neagu, Alexandru Mirodan, Ion Bălescu, Dan Deșliu și alții. Ei au înțeles, redînd lumii fotbalului culorile ei fascinante. Apoi, după acei începuturi, presa de specialitate a căpatat și ea mai multă viață și curaj. Mai ales în ultimii 2-3 ani avem un ziar de sport excelent, dar pentru jucătorii din generația mea revizuirea a fost izidiv, învidie, din acest punct de vedere, actuala promoție de fotbalisti care sînt urmărite și comentate mult mai bine, mai frumos, mai profund în coloanele ziarelor. Eu n-aș fi avut motive să mă tem de condeiul ascuțit al unor gazetari, fiindcă n-am avut nicî un fel de înclinație pentru viața nesportivă. Acum, însă, atenția pe care presa o acordă fotbalului, îi obligă foarte mult pe jucători și unii dintre ei mai fac încă destule gafe, pe care e drept să nu le trecem sub tăcere ci să le prezentăm spre judecată opiniei publice.

Cînd mi-am reluat activitatea, după suspendare, Rapidul era programat să joace cu Dinamo, în Cupă, pe Republici. Se zvonise că voi apare în echipa giuleșteană și cînd am ajuns cu autobuzul la stadion, publicul mi-a făcut o manifestație de nedreptate. Eram coplesit și n-am s-o uit niciodată. Meciul a fost deosebit de frumos și desăfurat într-o atmosferă de căldă

Deseri adversarii mă lăsa să trec nestîngherit peste mijlocul terenului și încercau să mă atace numai după ce se adunau mai mulți

simpatie pentru mine. Dinamo avea să câștige cu 3-2, dar, după o asemenea partidă, mai că nu-ți pare rău chiar dacă pierzi.

Rapidul era în vremea aceea o echipă tînră. Băieții s-au atăsat repede de mine și eu de ei. Mă acomodasem minunat după o asemenea primire. Simțeam că „mîlîi” în concordanță cu al meu. Erau, din ce în ce mai puțin timorați, cu toată lipsa lor de rutină. Eu încercam să flu ei mai mult în serviciul lor și n-am uitat că în același an, la planul meciului, s-a chitizat de noi cu 1-1, am creat tuturor atîta ocazii încît a reușit să marcheze fiecare înaintas. Simțeam la ei un fond bun și mult respect față de mine. Și Copil și Georgescu și Ene II și Văduț, erau foarte încrezuți, dar n-am avut și această promisiune pregătă și ridicată în formația Casa Școlitei — a fost promovată prea repede într-o competiție dificilă, ca divizia A, ceea ce avea să le influențeze, în parte negativ, evoluția ulterioară.

Din perioada cîm am jucat la Rapid am să relatez cîteva crîmpel, carecum sînt dispartate, dar interesante în sine. Cu această echipă aveam să pierd a doua finală de Cupă din cariera mea (ei de mult operasem uneori hazardul în fotbal) l. Vă închipuiți, probabil, că fac aluzie la „mîlîi” în concordanță cu al meu. Erau, din ce în ce mai puțin timorați, cu toată lipsa lor de rutină. Eu încercam să flu ei mai mult în serviciul lor și n-am uitat că în același an, la planul meciului, s-a chitizat de noi cu 1-1, am creat tuturor atîta ocazii încît a reușit să marcheze fiecare înaintas. Simțeam la ei un fond bun și mult respect față de mine. Și Copil și Georgescu și Ene II și Văduț, erau foarte încrezuți, dar n-am avut și această promisiune pregătă și ridicată în formația Casa Școlitei — a fost promovată prea repede într-o competiție dificilă, ca divizia A, ceea ce avea să le influențeze, în parte negativ, evoluția ulterioară.

Pînă la urmă, aveam să fim învinși cu 5-1, dar asta n-a fost aproape nimic pe lîngă ce avea să se întîmple anul viitor cu Argeșul.

Cînd s-a aflat că vom juca cu formația din Turda în finală, tot Giuleștiul era în flăcări. Acum n-o să ne mai scape nimic, dacă adversarul va juca în 15 oameni. Am zis și eu, în sfîrșit Ozoane a venit vremea să câștig și tu o competiție. Și pe cîntărea mea, adversarul avea o echipă slabă. Eu făcusem o întindere musculară mică. Mă jena puțin și n-am vrut să spun antrenorilor. Ce mi-am zis? Meciul nu va fi greu, iar altă cît trebuie voi face față. Cînd îmi trece prin minte filmul jocului nu pot să înțeleg nici astăzi cum de am ratat atîtea ocazii? Balint, Văcaru, Georgescu și cu mine am ratat tot timpul. Băieții observasem că Ozoane joară atîta de prost și timorât și el. Oaspeții au avut un curaj excepțional și s-au luptat ca lei în ciuda inferiorității lor, pe care o simțeau la tot pasul. Poarta lor era apărată de un fel de inger strălucit și elastic, minunat în zăua cu pricina. Puteam a nume necunoscut: Suciu, care avea să se lanseze, în fond, de pe rampa meciului acela. Din cîteva contraatacuri, jucătorii lor Ursu și Băluțiu n-ai plăcea golul. Ei, de dragul giuleștiucilor pierdea ocazii rarissime, ca să mă facă o fentă în vînt decît era nevoie. Soluțiile alese de ei erau schiitoare, dar nu se soldau și cu goluri.

Nar am văzut un fotbalist cu renume care să lovească mîncăză de defectuos ca Ionescu. În schimb, tot ce făcea se transforma în goluri, așa cum tot ce fac unii se preschimbă în bani. Puteam marca din cele mai imposibile situații. Ei nu era bun pentru combinații, ei trebuia pus în condiții favorabile. Rămîneați lui depinea mult de cel al partenerilor mai apropiați. De aceea, cred, că ar fi rămas un fotbalist oarecare dacă nu m-ar fi avut pe mine și mai tîrziu pe Dumitriu lîngă el. Mi-a plăcut mult să joc cu amîndoi, mi-au fost prieteni și mi-au rămas foarte dragi.

CAPITOLUL URMATOR:

● Am început să simt în jurul meu un vînt rece ● „Ozon” nu mai trebuie să joace într-o echipă muncitorească! ● În ce împrejurări am făcut cel mai bun meci din carieră ● Ultimile prezențe în echipa națională ● „Spiluri” pentru executarea loviturilor libere

La Viena, în 1967, ca și anul trecut la Skopje, hocheiștii japonezi și bulgari au fost adversarii în grupa C. La București ei se reîntîlneau în cadrul grupei imediat superioare, participarea la B fiind o „premieră” pentru ambele reprezentative. În fotografie, un aspect de la meciul din 1967, de la Viena, încheiat cu netul succes al niponilor (8-2)

VOTAVAFOTO